

DRIEKONINGENFEEST... EEN TEOLOGEGANE STADSTRADITIE...

Driekoningen, Dertiendag wordt in onze huidige welvaartmaatschappij niet meer gevierd. Er zijn te veel gelegenheden gegroeid of geschapen om te pas of te onpas, zelfs in volle crisistijd, de voeten onder de tafel te schuiven en te feesten.

Het is nog zo heel lang niet geleden - misschien in de tijd van een generatie - dat de oude traditie van het Driekoningenfeest in stad en land teloorging. Op Driekoningendag bakten de huismoeders weleer een grote taart waarin één boon stad, verdeelden de taart onder de huisgenoten, en hij of zij, die de boon onder de tanden kreeg was voor deze avond, de koning.

In vroegere tijden vond dit feest niet alleen plaats in de huiskring. Ook voor-aanstaanden van de stad, burgerlijke, kerkelijke en militaire overheden kwamen op 6 januari 's avonds samen "omme den Coninck te trekken". Deze traditie werd ook in onze stad in ere gehouden.

6 januari was in vorige eeuwen voor burgemeester en schepenen een welgekomen gelegenheid om al was het maar éénmaal hun onderlinge veten en twisten, hun soms tegenstrijdige belangen te vergeten bij een stuk lekkere taart en een of meer roemers benevelende wijn. Op dergelijk feest, dat toch iets te maken had met godsdienst mocht natuurlijk de pastoor van de enige parochie, die Oostende in de 17e en 18e eeuw gelde, niet ontbreken. En de militairen, het waren wel vreemdelingen en daarenboven nog een lastig volkje, maar al was het maar "omme te houden alle goede correspondentie", zij ook werden op deze festiviteiten uitgenodigd, de stadsgouverneur, de sergeant-major en de hogere officieren.

Het Driekoningenfeest ging normaal door, hetzij in de Stadsconciergerie- een hotel in het stadhuis, hetzij in een of ander belang-estaminet van de stad en dit altijd op stadskosten, wat dacht je wel?

Men was amper een paar maanden bezig met het opruimen van het puin na het Beleg van 1601-1604, men was maar pas begonnen aan de moeizame reconstructie van de stad of onze burgervaders achtten het reeds wenselijk het eerste Driekoningenfeest van de 17e eeuw te moeten houden. "Up den VJe January 1605 verteert ten huuse van de voorseyde Pr. Gabriel dit was de "weert in de Drye Ghebroeders" - als mynheeren de deken pastoor ende van der wet vergadert waren omme te trekken den Coninck" 27 P.14 sch.

Twee jaar daarop nl. op 6 januari 1607 zijn de uitgaven voor dit feest reeds tot 84 P. opgelopen "als mijn heeren de deken pasteur ende van de wet daertoe geenoot hebbende de gouverneur ende andere vergadert zynde omme de coninck te trecken".

In 1608 lezen wij ; "Up den VIe January 1608 verteert in de conciergerie als myn heeren van der wedt vergaedert waren omme te trecken den Coninck daertoe ghenoot hebbende de pasteur mynheer den gouverneur sergeant-major ende andere" de som van 152 P.P.

152 P.P. is toch een hele som voor een stad die om begrijpelijke redenen in een hachelijke finantiële situatie verkeerde. Zoals de stadstresorier het vermeldt "deur tcleene incommen van de voorseyde stede", heel wat bronnen van inkomsten waren na 1604 weggevallen zoals "huysrenten, cheynssen van lande, lakenstallen, pontghelt, recht van de vierboete" en nog vele andere, en ook door" de quade betalinghe van de pachters. Om te kunnen starten had de stad zelfs geld moeten ontlenen aan hoge interest bv. aan de burgemeester Eloy Masin, 100 Pond Gr. aan liefst 10 %.

Terloops gezegd, onze eerste burgervader woonde de eerste twee jaren niet in het troosteloze bouwterf : Oostende, maar op een "buitentje" te Snaaskerke. Voor zijn verplaatsing "te peerde" tussen Oostende en Snaaskerke kreeg hij in 1605-1606 een vergoeding van 150 PP.

Wanneer de Commissarissen, van de Regering, belast met het toezicht op de Stadsrekeningen hogervermelde uitgave van 152 PP. vaststelden, vonden zij het voor een arme stad als Oostende welletjes geworden. In margine noteerden zij het volgende : "Commissarissen ordonneren dat men van nu voortaan versparen zal in deze therynghe aldat doendelyk wierdt regard nemende up de groote armoede deser stede up peyne van radiatie".

En ja het stadsbestuur lette wat beter op zijn onredelijke uitgaven, want niemand van de Wet was bereid om voor deze esbatterementen klinkende munt uit eigen zak te betalen.

Zo heel lang duurde het toch niet of deze uitgaven gingen weer hoge toppen scheren. Ter illustratie in 1664 lezen wij

"Betaelt aen den Heer Don Predo de Chavala gouverneur deser stede de somme van 11 C PP. in redemptie van een stuck wijn by myn heeren up de collegie drye Coninghen avondt lastleden". Onder de rubriek "Anderen uytheven van ordinaire teire" - Eerst an de ordinaire Coninckfeeste op de 6 january 1663 de somme van IIII CXXIIII P (424 PP.) en zo ging men naar nieuwe records in de uitgaven.

U zult zich misschien wel afvragen hoelang deze traditie van het vieren van het Driekoningenfeest door het stadsmagistraat in het leven werd gehouden. Het antwoord op deze vraag moeten wij U jammer genoeg schuldig blijven.

Daniel Farasyn

ZANDVOORDE.

In november verscheen een album "Zandvoorde toen" met een 23-tal reproducties van prentkaarten over het oude Zandvoorde. Die uitgave in het kader van het jaar van het dorp werd helaas, driemaal helaas, slechts op 200 exemplaren uitgegeven ! Ze werden omseggens in één week-end verkocht.

Hopelijk verschijnt er een heruitgave. En waarom niet een completere uitgave, want naast twee na-oorlogse kaarten en een volledige reeks van 10 kaarten werden er slechts 11 van de 16 (of 20 ?) kaarten van vóór W.O. I gereproduceerd. Hopelijk kan men tegen dan de ontbrekende nummers ontdekken.

O. V.

180 !

't zijn er 180 geworden ! Ja, ons tijdschrift omvat niet minder dan 180 pagina's in 1978. We danken hierbij al onze vaste en ook onze gelegenheidsmedewerkers die ons tijdschrift "De Plate" zo interessant mogelijk en daarin voor elk wat wils hebben trachten te brengen.

Hopelijk brengt het jubeljaar 1979 (25-jaar bestaan van "De Plate") een even rijke oogst. Binnenkort verschijnt de inhoudstafel van het jaar 1978, dat opnieuw samengesteld wordt door Jozef Klausling. In het volgende nummer brengen we daar meer nieuws over. Tot 1979 !

O. V.

TEKSTOVERNAME UIT "DE PLATE" IS ALTIJD TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE